

Dialógy o Hanulovi

Spíkri:

Katarína Beňová, Bratislava

Bohdan Kraus, Praha

Monika Váleková, Martin

Kamila Paceková – GUS, Sp. Nová Ves

Štvrtok, 20. 3. 2025 | 9.00 – 15.00

Odborné kolokvium k finisáži výstav:

Jozef Hanula: Reminiscencie

Dialógy s Hanulom

PREDNÁŠKY

DISKUSIE

**KOMENTOVANÁ
PREHLIADKA**

Mgr. Lucia Benická

9.00 – 9.15

riaditeľka, Galéria umelcov Spiša

Otvorenie odborného kolokvia

doc. Mgr. Katarína Beňová, PhD.

9.15 – 10.00

kurátorka Zbierky umenia 19. storočia v Slovenskej národnej galérii, docentka na Katedre dejín výtvarného umenia Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave

Jozef Hanula a Mníchovská akadémia

Prostredie Akadémie výtvarných umení v Mníchove, založenej v roku 1808, patrilo k dôležitým oblastiam akademického vzdelávania, ktoré bolo využívané aj zo strany umelcov pochádzajúcich z dnešného územia Slovenska. V roku 1891 pricestoval do Mníchova i Jozef Hanula, ktorý najprv študoval na súkromnej škole Simona Hollósyho a na samotnú akadémiu sa prihlásil až o rok neskôr, 10. novembra 1892 a pôsobil tu do roku 1895. Roky štúdií na tejto prestížnej škole, ako aj medzinárodné a umeniu otvorené prostredie Mníchova malo na maliara veľký vplyv.

Ing. Bohdan Kraus

10.00 – 10.45

bádateľ umeleckého a rodinného odkazu Jozefa Hanulu (umelcov vnuk)

Návrat Jozefa Hanulu na Slovensko

Hanula sa v roku 1896 vrátil na Slovensko na naliehanie farára Andreja Hlinku, vtedajšieho farára v Hanulovej rodnej obci Liptovských Sliačoch, kde pri objednanej práci na výmalbe miestneho kostola si posilnil svoje národné povedomie a aj kontakty s osobnosťami prebúdajúceho sa slovenského kultúrneho, spoločenského i politického života. Zapojoval sa výraznou mierou do kultúrneho života v rodnej obci, kde uzavrel manželstvo s českou učiteľkou Fany Kozákovou, aktivistkou rodiaceho sa ženského hnutia na Slovensku. Hanula sa rozhodol nevrátiť sa na Akadémiu do Mníchova a zrušil i svoje plány na pokračovanie v štúdiu v Paríži a s pomocou národne cítiacich farárov začal maľovať na Liptove kostoly. Na odporúčanie farára národovca a politika Ladislava Moyša sa v roku 1898 presťahoval na Spiš, kde na dlh kúpil spustnutú zemiansku kúriu v malej obci Chrasť nad Hornádom. Tu žil sledovaný uhorskou políciou nasledujúcich 20 rokov a tu zomrela pri pôrode jeho milovaná žena Fany. Jozef Hanula zďaleka nebol len výtvarným umelcom, ale angažoval sa všetkými svojimi silami na oživení slovenskej spoločnosti počiatku 20. storočia a obetoval tomu i svoj ďalší umelecký rast a sľubnú kariéru.

Mgr. Monika Váleková, PhD.

10.45 – 11.30

historička umenia, kurátorka Múzea Martina Benku, Slovenské národné múzeum v Martine

Nástenné maľby Jozefa Hanulu v sakrálnom priestore

Jednou z výtvarných aktivít Jozefa Hanulu bola monumentálna sakrálna tvorba. Za viac ako štyri desaťročia vytvoril okolo pol stovky nástenných malieb v kostoloch a kaplnkách na Slovensku. Z hľadiska kvantity bol iste jedným z najproduktívnejších slovenských umelcov s kvalitným umeleckým vzdelaním v sakrálnom priestore (okrem nástenných malieb maľoval aj oltárne obrazy). On sám tento druh tvorby považoval za dôvod ustrnutia jeho maliarskych ambícií, rukopisu i talentu. Jeho sakrálna nástenná tvorba si však nezasluluje pozornosť len z hľadiska jej rozsahu, ale predovšetkým obsahu a výtvarného stvárnenia motívov. Analýza tvorby v prvých dvoch – troch desaťročiach 20. storočia a jej osobitosti v dobových súvislostiach. Motívy sakrálnej nástennej maľby obohatil o nové témy a svätcov. Do biblických scén či legiend zo života svätcov vniesol profánne postavy dedinských ľudí v ľudových odevoch zobrazených v ich domácej slovenskej krajine.

Mgr. Kamila Paceková

11.30 – 12.15

historička umenia a kurátorka zbierky Galérie umelcov Spiša

Dialógy v čase: Tvorba Jozefa Hanulu v kontexte historických a umeleckých korelácií

Tvorba Jozefa Hanulu v kontexte sprievodnej výstavy Dialógy s Hanulom, ktorá je voľným pokračovaním projektu Reminiscencie – prvej ucelenej prezentácie maliarovho diela, v nadväznosti na stálu expozíciu Galérie umelcov Spiša. „Dialógy“ uvádzajú diela umelcov zo zbierky galérie z obdobia rokov 1850 – 1950, v rozdielnosti žánrov, s akcentom na dobové súvislosti a provenienciu umelcov.

12.15 – 13.30 / ZÁVEREČNÁ DISKUSIA, OBČERSTVENIE

Mgr. Kamila Paceková

13.30 – 14.30

kurátorka výstav Galérie umelcov Spiša o Jozefovi Hanulovi

Komentovaná prehliadka stálej expozície Jozefa Hanulu a aktuálnych výstav Jozef Hanula: Reminiscencie a Dialógy s Hanulom.

FINISÁŽ VÝSTAV*

Komentovaná prehliadka
s kurátorkou výstav
Kamilou Pacekovou – GUS

**Dialógy
s Hanulom**
Dialogues with Hanula

*

Hanula^{Jozef}
Reminiscencie

*

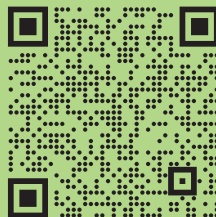

hanula

Stála expozícia
zo zbierky galérie

Registračný poplatok: 0 € / osoba alebo
10 € / osoba (zahŕňa občerstvenie, katalóg a promo balíček)

Kontakt, prihlášky: projekty@gus.sk, 0948 882 719

Info o kolokviu

  Galéria umelcov Spiša | www.gus.sk

Dialógy o Hanulovi

doc. Mgr. Katarína Beňová, PhD.
(*1977)

historička umenia, docentka na Katedre dejín výtvarného umenia
Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave

V rokoch 1995 – 2001 študovala na Katedre dejín výtvarného umenia Filozofickej fakulty Univerzity Komenského, odbor veda o výtvarnom umení, kde následne v rokoch 2002 – 2010 pokračovala na doktorandskom štúdiu. V roku 2021 sa habilitovala na Katedre dejín umenia Filozofickej fakulty Palackého univerzity v Olomouci. V rokoch 2000 – 2025 pôsobila ako kurátorka zbierky umenia 19. storočia v Slovenskej národnej galérii a od roku 2012 pôsobí na Katedre dejín výtvarného umenia aktuálne na pozícii docentky a vedúcej katedry. Venuje sa umeniu 19. a začiatku 20. storočia v kontexte strednej Európy. Pripravila viacero výstavných projektov ako Biedermeier (2015), Z akademie do prírody (2017 – 2019), stála expozícia Ladislava Mednyánszkeho v kaštieli v Strážkach a iné. Je autorkou viacerých vedeckých publikácií a štúdií ako J. Rombauer (2010), Biedermeier (2015), Kresbový album rodu Zichy Ferraris (2016), Z akademie do prírody (2018), J. J. Stunder (2021) a ďalšie.

Dialógy o Hanulovi

Ing. Bohdan Kraus

(*1948)

bádateľ umeleckého a rodinného odkazu Jozefa Hanulu (umelcov vnuk)

Vyštudoval elektrotechnickú fakultu České vysoké učení technické v Prahe, kde žije od roku 1954. Narodil sa v Spišskej Novej Vsi ako syn poslednej Hanulovej dcéry Boženy. Maliara Jozefa Hanulu už nezažil, ale prostredie vily na Hanulovej ulici v Spišskej Novej Vsi ho silne ovplyvnilo. Celý život pracoval v technických profesiách. S Hanulovým dielom sa prvýkrát zoznámil v ucelenej forme na jubilejnej výstave Jozefa Hanulu k 120. výročiu narodenia v Galérii P. M. Bohúňa v Liptovskom Mikuláši. Od tohto momentu začal zhromažďovať dokumenty a dáta týkajúce sa maliara a príležitostne o ňom písať články do novín a časopisov. Spracoval prehľad kostolných prác maliara Hanulu v 72 kostoloch a spolu s fotografom Jozefom Grondželom vytvorili fotodokumentáciu 39 z nich. Organizačne sa podieľal na prípravách oslavy 150-tich rokov od narodenia maliara v jeho rodisku v Liptovských Sliačoch. V Slovenskom dome v Prahe inštaloval v rokoch 2014 – 2024 viac ako 80 výstav slovenských výtvarníkov a fotografov.

Dialógy o Hanulovi

Mgr. Monika Váleková, PhD.
(*1972)

historička umenia, kurátorka Múzea Martina Benku
– Slovenské národné múzeum v Martine

Študovala dejiny umenia a kultúry na Trnavskej univerzite v Trnave, kde v roku 2009 obhájila dizertačnú prácu Drotárstvo v umeleckej kultúre. Témou jej magisterskej práce boli sakrálné nástenné maľby Jozefa Hanulu. Po skončení štúdia pokračovala v skúmaní tejto problematiky a venovala sa ďalším vybraným témam slovenského výtvarného umenia 19. a 20. storočia. V rokoch 1997 – 2012 pracovala na oddelení drotárstva v Považskom múzeu v Žiline. Od roku 2012 pôsobí ako kurátorka v Slovenskom národnom múzeu v Martine, kde spravuje fond kultúrnej histórie Múzea Andreja Kmeťa a zbierku Múzea Martina Benku. Je autorkou viacerých knižných publikácií, niekoľkých desiatok odborných štúdií, výstav a katalógov k nim. Tie najnovšie sú venované životu a dielu Martina Benku (Martin Benka – človek a krajina, Liptovská galéria Petra Michala Bohúňa, 2017; SNM – Historické múzeum, Bratislavský hrad, 2019; reinštalácia expozície SNM v Martine – Múzea Martina Benku, 2023).

Dialógy o Hanulovi

Mgr. Kamila Paceková
(*1986)

historička umenia a kurátorka zbierky Galérie umelcov Spiša

Študovala v rokoch 2001 – 2005 na Združenej strednej umeleckej škole v Kežmarku. V roku 2010 absolvovala magisterské štúdium dejín a teórie umenia na Filozofickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave. V rokoch 2009 – 2010 pracovala ako správkyňa depozitára a dokumentátorka v Tatranskej galérii v Poprade. Od júna roku 2010 pôsobí ako historička umenia a kurátorka zbierky v Galérii umelcov Spiša v Spišskej Novej Vsi. Odborne sa venuje kurátorským projektom z oblasti historického a súčasného umenia. V roku 2011 vytvorila edukačný projekt Happgallery I., ktorý sa zameral na prezentáciu jednej z foriem akčného umenia – happeningu. Sporadicky organizuje edukačné aktivity zamerané na textilnú tvorbu a iné druhy umenia. V roku 2012 predefinovala zbierkový fond galérie s tematickým zameraním na obdobie gotiky pre novú stálu expozíciu „Terra Gothica“. V roku 2013 kurátorsky pripravila stálu expozíciu „Jozef Hanula“, prezentujúcu päť nosných okruhov autorovej tvorby zo zbierok galérie. V roku 2024 interpretovala tvorbu Jozefa Hanulu v dvoch výstavných konceptoch: Reminiscencie a Dialógy s Hanulom.